

Prosjektets tittel		Prosjektperiode	
Gravemaskin i skog - nettkurs		01.07.2025 – 01.04.2026	
Ansvarlig for prosjektet	Forfatter(e) av publikasjonen(e)	Nettsted/Litteratur	
Skogkurs	Skogkurs	www.skogkurs.no	
Prosjektleder	Samarbeidspartnere	Finansiering	Bevilget beløp
Bernt Bjørnstad	Aktørene i SKOGSKOLEN	Skogbrukets verdiskapingsfond	700 000

Effektmål og resultatmål

Bygge skogfaglig kompetanse blant gravemaskinførere i det operative skogbruket.

Delmål

1. Bygge kompetanse rundt flekkmarkberedning med gravemaskin, grøfting av fast skogsmark og forebygging av sporskader samt sporsletting
2. Sammenstille og komplettere kunnskap fra eksisterende nettkurs i SKOGSKOLEN til et eget tilpasset nettkurs for gravemaskinførere i skog.
3. Utføre fysiske kurs for gravemaskinførere, der relevante problemstillinger gjennomgås i praksis.
4. Bygge kunnskap rundt taktisk kjøring i felt, der markberedning, grøfting og sporsletting kombineres.
5. Bygge kunnskap rundt relevante kravpunkt i Norsk PEFC Skogstandard som omhandler bruk av gravemaskin i skog.
6. Heve kompetanse innenfor tematikken skog og vann.

Prosjektets målgrupper

1. Gravemaskinførere i skog
2. Skogeiere som arbeider med gravemaskin i egen skog
3. Skogkulturansvarlige/skogkulturplanleggere

Sammendrag og konklusjon

Forarbeid og kunnskapsgrunnlag

Det ble etablert en faggruppe med representanter for samarbeidsaktørene og partene i SKOGSKOLE-samarbeidet. Faggruppen bestod av:

Ole Andre Hestmo – Allskog
Christian Svenkerud – Glommen Mjøsen Skog
Petter Kjendalen – Nortømmer
Olav Mjåland – AT Skog
Lars Kristen Haug – Viken Skog

Det ble gjennomført faggruppemøter, der nettkursets faglige innhold og fremdriftsplan ble avklart. Det ble også besluttet at nettkurset skulle ha en direkte kobling til fysiske kurs for målgruppen, da dette er praktikere. Dette har Skogkurs et eget prosjekt for, og blir egne opplegg fra vår 2026 og utover. Målgruppen er hovedsakelig gravemaskinførere. Innholdet i kurset ble avgrenset til å omhandle dette:

- Markberedning

- Grøfting og grøfterensk
- Sporsletting og sporløs kjøring
- Driftsveibygging
- Generelt mye informasjon om tematikken «skog og vann».

Av tidligere arbeider har Skogkurs en god del som var relevant:

- Nettkurs i markberedning
- Nettkurs i sporløs kjøring
- Nettkurs i forvaltning av kantsoner
- Veileder i grøfting
- Reviderte veinormaler
- Nettkurs i gode velteplasser

Tidligere arbeider ble gjennomgått, og innholdet ble vurdert og delvis omskrevet for å treffe målgruppen best mulig. Samtidig ble det lagt en plan for innsamling av bilder og film. Aktuelle tømmerdrifter i nærområdet ble besøkt for å lage gode illustrasjoner ved film og bilder for bruk i nettkurset.

I prosjektperioden har også prosjektleder avholdt fagdager innenfor tematikken i ulike deler av landet. Disse dagene har vært nyttig for å avdekke geografiske og klimatiske utfordringer som påvirker arbeidet som gjøres i skog. Bruk av gravemaskin ved skogsdrift varierer i svært stor grad i Norge. Enkelte steder er det en del av driftsapparatet ved hogst for driftsvegbygging og tilrettelegging, mens andre ganger er det kun brukt i etterkant av skogsdrift ved markberedning og sporsletting. Dette spekteret er det viktig å fange opp, og disse erfaringene har vært nyttig i ettertid.

Etter kunnskapsinnhenting og samling av tilgjengelig kompetanse ble det bygget et manus for nettkurset til SKOGSKOLEN. Dette ble grunnlaget for selve byggingen av nettkurset.

Nettkursbygging og testing

Siden vi hadde god tilgang på kompetanse innenfor nettkursbygging på Skogkurs i den aktuelle perioden, valgte vi å lage nettkurset med egne folk.

Kurset ble bygget med ekstra stort fokus på god formidling til ei målgruppe som består av praktikere. Derfor ble bruk av filmer, illustrasjoner og bilder viktig for oss. Det er gjenbrukt filmer fra markberedningskurset i SKOGSKOLEN – i den grad de var aktuelle for gravemaskinførere, i tillegg ble det laget nye illustrasjonsfilmer spesielt rundt grøfting. Det ble stort fokus på vann og vannhåndtering i alle tiltak, da dette er en krevende sak for det utøvende skogbruket. Det er her de fleste avvik oppstår, derfor er det ekstra viktig å ha fokus på dette. Det var bestilling fra næringsaktørene.

Nettkurset ble testet internt på skogkurs og i faggruppa til prosjektet, i tillegg til å bli sendt på en ekstern runde hos personer i målgruppa.

Nettkurset ble publisert andre halvdel av mars 2026. I forbindelse med dette ble det skrevet en nyhetssak som Skogkurs sine annonsører fikk tilsendt. I tillegg er nettkurset markedsført i Magasinet Skog utgave nr 3 (April) samt på Skogkurs sine kanaler i sosiale medier.

Nettkurset er tilgjengelig på Skogkurs sine hjemmesider og i nettkursportalen til SKOGSKOLEN.

Avslutning

Vi er fornøyd med resultatet. Fagområdet er stort, og målgruppene har ulike faglig utgangspunkt. Utfordringen med fagområdet er å presentere faginnholdet på en måte så kursdeltakeren føler det er relevant for der han/hun driver. Norge er et land med store variasjoner, og bruken av gravemaskin i skogen er veldig variabel. Lovverk og sertifisering er lik i hele landet, til tross for varierende utgangspunkt. Vi håper kursinnholdet er relevant for hele landet.

Prosjektet ble søkt om utsettelse på høst 2025. Bakgrunnen for dette var at vi kom på hæla da prosjektleder ble far høst 2024 og gikk ut i 3 måneder lang foreldrepermisjon sommer 2025. I tillegg til dette ble det endringer i prosjektgruppa internt på Skogkurs sommeren 2025, da Halvor Lønnum skiftet jobb. Han bidro mye til prosjektet i første halvdel, og var tenkt sentral også i forbindelse med nettkurs-byggingen. Dette ble endret, noe som medførte dårlig fremdrift i midten av 2025.

Derfor ble det utfordringer med å bli ferdig innenfor fristen 31.12.25. Med søknad om utsettelse til Verdskapingsfondet, ble nettkurset ferdig innen 31.03.26.

Anmodner om utbetaling av resterende beløp i prosjektet.
Regnskapsrapport fra prosjektet ettersendes medio april.

Skogkurs ønsker å takke for tilliten.

Brumunddal, 09.04.26
Bernt Bjørnstad, prosjektleder